

A. M. SYSOJEVA

ULJANOVIEEN PERHEESSÄ

Tunsin Uljanovit jo Pietarissa, jonne tulin Vologdan läänistä. Tunsin heidän äitinsä.

Vladimir Iljitš ja Nadežda Konstantinovna olivat siihen aikaan ulkomailla, enkä nähnyt heitä.

Tutustuin Uljanoveihin Ivan Vasiljevitiš Babuškinin kautta, joka on serkkuni ja joka oli jo paljon aikaisemmin suositellut minua heille kotiapulaiseksi. Tulin heille vuonna 1908 ja asuin 3½ kuukautta, sitten lähdin pois, sillä Maria Iljiniči na matkusti ulkomaille Vladimir Iljitšin luokse. Kun Vladimir Iljitšiä haavoitettiin vuonna 1918 ja hän aikoi lähteä Gorkiin, Maria Iljiniči na pyysi Kržižanovskeja, joilla olin silloin, päästämään minut Gorkiin siksi aikaa kun Vladimir Iljitš oli siellä. En ollut tavannut Vladimir Iljitšiä sitä ennen enkä tuntenut häntä.

Vladimir Iljitš oli jo Gorkissa, kun tulin sinne.

Jostain syystä kainostelin häntä kovasti ja minua hermostutti sinne lähtö. Mutta hän olikin aivan tavallinen. Hän tuli minua kohti, hymyili ja antoi kättä sanoen:

— Tämäkös se on Sanja?

Hän sanoi minua aina Sanjaksi.

Asuimme Gorkissa kolme viikkoa, Vladimir Iljitš tuli oikein hyvään kuntoon ja muutimme takaisin Moskovaan. Palasin sitten taas Kržižanovskeille, heillä olin tammikuun 24 päivään 1919, sitten menin taas Uljanoveille ja heillä olin vuoteen 1923.

Minua pidettiin kuin perheen jäsentä. Olin aina emäntänä, minulta ei koskaan tilattu mitään ruoanvalmistuksessa, tein mitä oli tehtävissä ja niin kuin osasin.

Vladimir Iljitš teki aina hyvin paljon työtä, ja kotielämä ja -olot olivat aivan yksinkertaiset.

Toisinaan jos satuin valmistamaan jotain vähän parempaa, niin Vladimir Iljitš sanoi ehdottomasti:

— Mitä varten tällaista? Ei sovi, pitää laittaa yksinkertaista.

Sanon suoraan, että koetin olla aina täsmällinen ja valmistaa kaiken määrätunniksi. Kaikki aterioivat yhdessä.

Päivällisen jälkeen Vladimir Iljitš lepäsi aina vähän aikaa, sitten istuutui työn ääreen, kävi hakemassa lasillisen teetä ja meni taas työhuoneeseensa. Hän joi usein teetä seisoltaan, suoraan keittiössä.

Hyvin usein hän otti itse illallista, kun tuli kotiin myöhään, eikä pitänyt siitä, että olisin odottanut häntä.

— Käykää levolle, älkää koskaan odottako minua, saan itse kaiken,— hän sanoi.

Jos hän tuli aikaisemmin, niin söi illallista enimmäkseen keittiössä.

Suhteet olivat aivan kotoiset, olin kuin perheen jäsen. Elämä kulki kulkuaan, kaikki luisti jotenkin oikein hyvin.

Muistan, kuinka vuonna 1920 oli määrätty vapputalkoot. Vladimir Iljitš aikoi lähteä talkoisiin, ja sen tähden illastettiin tavallista aikaisemmin, koska hänen piti käydä varhain nukkumaan.

Illallispöydässä Nadežda Konstantinovna ja Maria Iljinična nauroivat, kuinka Vladimir Iljitš rupeaa työhön luullen, että hän puhui työhönmenosta leikillään.

He ehdottivat, että hän viettäisi talkoot tekemällä huoneessaan työtä myös kello 8:sta aamulla, mutta hän sanoi päättävästi, että menee pihakentälle, joka oli suunniteltu puhdistettavaksi talkoilla. Siellä oli siihen aikaan paljon, kasoittain kaikenlaisia lankkuja ja hirsiä ja rautaromua ym.

Niinpä muistan, kuinka valmistin aamiaisen ja teen puoli kahdeksaksi ja menin herättämään Vladimir Iljitšiä, mutta hän oli jo valveilla ja sanoi:

— Kyllä, kyllä, olen jo jalkeilla, tulen heti.

Vladimir Iljitš söi kiireesti ja lähti pihaan. Sitten kerrottiin, että hän ei ollut tullut suoraan kentän keskusta, vaan kiertänyt sivusta, ettei häntä olisi heti huomattu. Kun hänet nähtiin, niin ihmeteltiin kovasti ja oltiin huolestuneita, kuinka Vladimir Iljitš jaksaisi tehdä niin raskasta työtä. Hän ei tietenkään totellut ketään ja ryhtyi työhön toisten mukana.

Minusta oli hyvin hauskaa katsoa, ja minäkin menin ja näin, kuinka Vladimir Iljitš kantoi tovereiden kanssa olallaan hirsiä, he nostivat hirren neljään mieheen ja kantoivat määrättyyn paikkaan.

Vladimir Iljitš teki työtä kello kahdeksasta kahteentoista, ja kun hän tuli kotiin, olivat kaikki alusvaatteet märkinä hiestä ja kengästä oli irronnut pohja.

Nadežda Konstantinovna sanoi hänelle leikillään:

— Ei sinua saa päästää sellaiseen työhön — mistä sinulle aina saa uusia kenkiä!

Toisinaan Vladimir Iljitšille lähetettiin lahjaksi ruoka-aineita, mutta hän oli kovasti sellaista vastaan ja pyysi aina antamaan ne lahjat lastenkoteihin.

Sattui sellaista, että kun paistoin jonkin kotipiirakan ja toin sen teepöytään, niin hän sanoi aina: — Mitä varten tällaista? — Hän leikkasi aina piirakan kahtia ja sanoi kenelle toinen puolisko piti antaa.

Vladimir Iljitš piti kovasti puhtaudesta. Jos hän sattui milloin näkemään, että leipä oli pöydällä peittämättä ja siihen lensi karpäsiä, niin hän huomautti siitä aina ja muistutti, että karpäsiltä oli kaikki peitettävä.

Kaupungissa ollessamme en nähnyt Vladimir Iljitšin juuri milloinkaan lepävään.

Gorkissa hän kävi joskus iltaisin pelaamassa linnapeliä tuolloin parantolassa lepäämässä olleiden tovereiden ja parantolan palveluskuntalaisten tai autonkuljettajain kanssa. Vladimir Iljitš pelasi innokkaasti tunnin tai puolitoista. Tuli ikään kuin hyvä olla, kun näki Vladimir Iljitšin pelaamassa linnapeliä, kun näki hänet lepäämässä eikä aina työtä tekemässä.

Tai muistuu mieleen vielä se, kuinka hän piti huolta kaikista muista. Jos joku oli käymässä Gorkissa kaupungista, niin Vladimir Iljitš aina sanoi:

— Älkää päästäkö ketään lähtemään nälkäisenä, syöttäkää ja tarjotkaa teetä.

Toisinaan vapaina hetkinä Vladimir Iljitš otti korin, lähti metsään sieneen ja oli aina hyvin tyytyväinen takaisin tullessaan, varsinkin jos kori oli täynnä.

Mutta sellaisia hetkiä, lepohetkiä, Vladimir Iljitšillä oli kovin vähän, enimmäkseen hän vain teki työtä, työtä ja työtä.

Sairautensakin aikana, vuoteenomana ollessaan, kun ei voinut kirjoittaa, Vladimir Iljitš jatkoi työntekoa sanellen ajatukseen pikakirjoittajalle.

Kun hän sairastui vakavasti, ei enää auttanut lepokaan.

Asuimme Gorkissa koko talven, ja Vladimir Iljitšiä vaivasi kuitenkin aina päänsärky ja unettomuus. Ryhdyttiin kaikkiin toimenpiteisiin, mutta paraneminen edistyi huonosti.

Ja kun hän joutui kokonaan vuoteenomaksi, niin alkoi hyvin tukala elämä. Nadežda Konstantinovna ja Maria Iljiničšna valvoivat yökaudet, olivat kaiken aikaa kovasti huolissaan, oli paljon puuhaa, kaikkia vaivasi väsymys ja hermot olivat pingolla. Sairastuin juuri silloin ja lähdin maalle. Niin erosinkin heistä kesäkuun 10 päivänä 1923 enkä enää sen jälkeen nähnyt Vladimir Iljitšiä.

